

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beszkerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pfeitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeszkerek, Zápolya-utca 1
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybeszkerek, 1900.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXIX. évfolyam. 138. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 »
Negyedévre ——— 6 »
Egy hónapra ——— 2 »
— Egyes szám ára 8 fill —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Hétfő, június 18.

Kvóta-javaslat és kiegyezés.

Budapest, június 17.

(P. C.) Mikor fog végre az osztrák parlamenti törmelékrakásokból egy még oly lenge reményág kihajtani, hogy mintegy hirdesse, hogy ismét új élet virul a romokból, ki tudja azt előre megmondani, miután a pártok rosszakarata és szatócskodása ott annyi jóindulatu kezdeményezést terméketlenné tett és a legujabb kísérlet is, a parlamenti működés guzsbakötésének megakadályozására, siralmasan meghiusult. De minél feltartóztatlanabbul tolokodik előre ez a súlyos tartalmu kérdés, súlyos tartalmu, mert Magyarország nemzeti fejlődésének is egy kényes darabját érinti, annál nagyobb bizalommal tölthetnek el bennünket azok a nyilatkozatok, melyeket Széll Kálmán miniszterelnök a pénzügyi bizottságban a kvóta javaslat tárgyalása alkalmából tett. Őszinték és minden tarthatatlan illuziótól mentek, mértékletesek és mégis határozottak voltak e nyilatkozatok, mint Széll egész politikai lényé és működése; elosztják azok a helyzet mély komolyságának minden zavaros felfogását Ausztriában és nálunk minden — önámítást. A miniszterelnök mindenekelőtt azzal a ködös szerтелenséggel és tájékoztatansággal szállt szembe, mely nem akar tisztába jönni azzal, hogy a két állam, Ausztria és Magyarország egymáshoz való viszonyának lényeges részében a legkisebb változás sem lesz, ha Ausztriában nem működnek is a parlamentarizmus, ha valóban megszűnnék is működni az alkotmányosság egyik vagy másik része. E viszony lényeges része, a közös ügyek a pragmatika szankcióból erednek s az 1867: XII. t. c. csak ez ügyek elintézésének módját határozza meg. Ha az elintézésnek ezt a megállapított módját Ausztriában nem lehet megújítani, vagy jobban mondva: folytatni, akkor szükségképp más módot kell terem-

teni; de a közös ügyek, melyek a souverain nemzet és a souverain korona szerződésén alapulnak, teljesen változatlanok maradnak. Széll Kálmán már ezért is helytelennek jelölte meg az ellenzéknek azt a feltevését, hogy a kvóta javaslat további tárgyalásába nem is kellene becsátkozni, minthogy az ülészak bezárásával Ausztriában, az ellenzék nézete szerint, minden kilátás ki van zárva, hogy a javaslat ott is részestül a megfelelő parlamenti kezelésben. Eltekintve a viszonyossági klausulától, melynek teljesítése nélkül e javaslatból törvény soha sem lehet, egy ülészak berekesztése még nem teljes megszüntetése minden alkotmányos kormányzásnak és a „nemzet bölcsének“ alkotása iránt való törhetetlen tiszteletében, kihez Széll Kálmán oly közel állt, nem áldozhatja fel könnyedén azt a hitét, hogy az 1867: XII. t. c. 25. szakaszának is Ausztria létfeltételeiből kifolyólag ismét teljes érvényesüléshez kell jutnia.

A miniszterelnök tehát egy pillanatra sem ingott meg abban az elhatározásában, hogy jelgéljének, a jog, törvény- és igazságnak itt is teljes tiszteletet szerez es a törvényesség alapján állva, nem tarthatta méltóságosnak, sőt még illőnek sem, hogy Magyarország parlamentje pusztá feltevésre — és ha még oly érthető is az az adott viszonyok közt, feltevésnél még sem több az, — oly mulasztásba essék, mely azt fejezi ki, hogy nálunk már a kiegyezés megújításának még a lehetőségével sem számolnak többé, legalább a létező alakban nem. De a miniszterelnök, mint nyilatkozatai bizonyítják, abban az elhatározásában sem ingott meg egy pillanatra sem, hogy mihelyt ez a lehetőség valóban kizártnak látszik, Magyarország örendelkezési jogát, souverainitását egész törvényes terjedelme szerint teljes érvényre juttatja. És hogy ez az elhatározás nem csak a legujabb időből ered, azt Széll Kálmán bebizonyította s megerősítette ama ki-

egyezési formula felállításával, melylyel a parlament minden liberális elemét, a 67 iki kiegyezés minden hivatását; egyesítette, hogy Magyarország minden nemzeti károsonástól megóvjva.

Ezért teljes bizalommal bizhatja magát Magyarország Széll Kálmán okos és óvatos vezetésére, aki épugy mindenkor teljes figyelemmel van a monarchia nagyhatalmi állásának, hazánk nyugodt és eredményes fejlődése egyik garanciájának, követelményeire, amint buzgalommal teljes öre és védelmezője Magyarország fenntartásának.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. sz.) mindennap reggeli 5 1/2 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére csak kedden és pénteken délután 5 óráig. A kádfürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad; zuhanyfürdő egész nap.

Június 21. Sakkestély.
Június 24. A T. h. é. v. közgyűlése
Június 25. Közigazgatási bizottság.

A zsákmány.

A Vaal mentén zug-bug az erdő,
Akar egy siró hadsereg.
Pedig hej, messze már a burgher,
A bur szabadság elveszett!

Robertsnek győztes táborából
Egy portyázó angol csapat
Az erdőbe tért megpihenni
A siró-rívó fák alatt.

Kemény fiuk. Nem egy csatában
Mordult reájuk a halál,
De most már vége a csatáknak
És ifju kedvök visszazáll.

Hogys ne lenne pezsgő kedvök!
Az imént zsákmányul akadt:
Egy társzekér s a társzekéren
Csupa fehérmű darab.

Édes, bizsergetőn fehérek,
Csipkéből, batisztból valók
Ez a pretóriai felsőbb
Leányiskola gardrobja vót.

A „TORONTÁL“ tárcája.

A nagy jelenet.

A lélegzetük is elfult a harmadik felvonás közepe táján. A közönség, a mely minden zugot betöltött, némán kapaszkodott szemével, lelkével a színpadhoz.

A vendégművésznő, a széke Sarolta, igazán nagyszerű volt. Miután kétségelenné vált, hogy az ingatag jellemű lírai hős megcsalta őt, Loreley-haját szétiláta, elmondott egy hatalmas monológot és aztán elszántan kiitta egy üvegecske méregtartalmát.

Ekkor mutatta be aztán az ő csodálatos elesését, a melyről a művészet történelem „Sarolta esés“ néven fog mindenha megemlékezni. Mert ugy elesni, mint ő, senki sem tud napjainkban. Térdei meginognak, hajladozik előre hátra, jobbra-balra, a feje mellére hanyatlik, hogy aranyhaja ragyogó zuhatagban fűdi el karcu termetét, aztán egy végső sikoly, szívet szorogató lég bugás és mereven, mint egy élettelen kettévágott oszlop terül el a földön.

Néhány pillanatilag mozdulatlanul feküdt így. Az érverésünk is megállott ez időre. Aztán végig vonaglanak a gyönyörű tagok. Elfajtott hörgés tör elő, a mely megrázó beszédő formálódik. Kinos erőlködéssel könyököre emelkedik, a megtört szemekbe kiül újra a szikrázó villám-tűz, úgy mondja el a haldokló átkát:

— VÉR! VÉR! VÉR! Vérszazza el minden lép-tedet. Ha szomjas ajakkal forráshoz hajolsz, buzogjon vér eléd; áztassa vér minden betevő

fatolatot; véres látományok vérverejtéket fakasznanak homlokodon... Légy átkozott... átkozott... átkozott...

Hangja fuldoklóvá vált, feje hátra roskadt, hörgő kiáltás nyilallott a velőkbe, aztán vége... meghalt.

A néma csend után kitört a vihar. A közönség nem tudott betelni a tapssal, a széke, az isteni Sarolta tizenhétzer hajtotta meg magát egy ugyanaz bágyadt mosolygással a függöny előtt. Sőt már javában vacsorázott a vendéglőben nem annyira bágyadt mosolygással, mint inkább jó étvágygyal, amikor egy némely karzatbeliek még mindig őt tapsolták...

Didergve jöttem ki a színházudvarra, pedig nyári meleg volt az este. A lelkembe fészkelődött az imént látottak borzalma és visszatevő volt nekem a sürgős-forgás, a vendéglőből ide hallatszós cigánymuzsika, a derüs, csillagos égbolt. Folyton a nagy jelenet rémséges hangulata nyomta a szívemet.

A kapuban egy rendőrbiztos fogott karon. — Jöjjen, elviszem magammal kocsin. Igen érdekes riportra tehet szert. A kórházba megyünk; egy cselédeány szerelmi bánatában megmérgezte magát.

Hah! Megint halál! Szinte babonás félelem vett erőt rajtam. Tiltakozni akartam, de a győző újságíró-kiváncsiság megakasztotta nyelvemet.

Behúzódtam a kocsiába. Menekülő szerettem volna a borzasztó látványtól, de az mindig előtem táncolt. A fogam vacogott annak gondolatára, hogy most újból végig nézzem az előbbi jelenetet a valóságban! A mi a színpadon csak játék volt, az itt halálos igazság leszen.

Odaérteztünk.

A rideg épület előtt, a mely a misztikus homályból fagyosan világított elő, a francia rémregények hangulata fogott el. Szótlanul haladtunk föl a fehérre sikált lépcsőn. A gyéren világított folyosón az ügyeletes orvos csatlakozott hozzánk. Almos volt és rosszkedvű.

A nagyteremben feküdt a leány. A többi betegek kíváncsian bámultak reá, ő pedig érzéketlenül nézte a fehér mennyezetet. Lábujihegyen léptünk hozzá.

Istenem, de szép leány volt! Arcát alabástrommá festette a benső kin, de vonásait el nem torzította. Egy jajongó hang nem tört ki szép ajkai közül, egy könny sem esőpönt nagy kék szeméből. Remegő izgatottsággal vártam a megrendítő haláltnsát, az elhagyott szerető sikongást, utolsó átkát, melynek bizonyára csak halvány mása volt a színpad vázconra föstött, hazug világa. Am a leány hallgatagon várta sor-sát. Pedig aligha lehetett több tizenhét évesnél.

A rendőrbiztos hivatalos komolysággal lépett közelébb hozzá:

— Hogy hívnak?
A leány ügygyel-bajjal feléje fordította szép szőkefürtös fejét. Halkan sutogta a választ:
— Kerekes Örsének.
— Miért mérgezted meg magad?
— Meg akarok halni.
— Es miért?
— Csak!
Csak! Tompán futott végig a homályos, rideg termen ez egyszerű szócska, de a szívembe markolt mégis. Egy tizenhétéves leány, aki meg akar halni és nincs egyéb mondani valója, mint hogy — csak! A rendőrbiztos faggatta tovább.
— Elhagyott tán a szeretőd?

A hivatalos melléklet 131 számával.

És Willy, Billy, Harry, Tommy
Ujjonganak határtalan.
Hadban az ilyen lengésnek
Csodálatos hatása van!

Csak a hosszú Taffy nem bolondoz,
Ez a vad játék fáj neki.
Kezében tart egy batizt holmit
És sóhajt és szemlégeti.

„Mi a baj, Taffy?” kérdik tőle.
És Taffy elmélázva szól:
„Kis Marynak a York-utcában
Ah, éppen ily batiztja volt!”

— **Kinevezés.** A király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. Kresméry Károly nagyikindai állami főgimnáziumi igazgatót, jelenlegi minőségében és állomáshelyén a VII-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába nevezte ki.

— **A honvédség köréből.** A nagybecskereki honvédszázalaj holnapután, szerdán reggel, 3/6 órakor a kikindai vonattal Szegedre utazik az ezredgyakorlatra és csakis július 25-én tér vissza ismét Nagybecskerekre.

— **Katholikus kongresszusi képviselőválasztás.** Vadász Zsigmond módosi ügyvéd elhalálozásával megüresedett a verseci kerületben a magyar kath. kongresszusi képviselői állás. Dessewffy csanádi püspök a múlt hét folyamán már felterjesztette a hercegprímáshoz a választást kérő intézkedést. A kerület híveinek bizalma dr. Seemayer Károly verseci tekintélyes ügyvéd, a verseci hitközség elnöke felé fordul.

— **Dimitrievics György meghalt.** A városháza erkélyéről gyászböngő hirdeti, hogy a városnak egy régi polgára, sok éven keresztül hűséges, szorgalmas, kötelességtudó tisztviselője, elköltözött az élők sorából. Dimitrievics György, nagybecskereki ügyvéd, a városnak volt első tanácsnoka, tegnap 68 éves korában szívroham következtében a közeli Mellenczén, hol gyógyulást keresett, — meghalt. Dimitrievics György Nagybecskereken született 1831-ben. Itt kezdte meg tanulmányait, melyeket Pozsonyban folytatott, a jogot pedig a bécsi egyetemen hallgatta. Abban a szomorú korszakban fejezte be tanulmányait, mely Bach nevéhez fűződik. A fiatal, nagyképzettségű ember Nagybecskereken, Módoson és Ujvidéken érvényesítette tudását mint tisztviselő. De már 1861-ben lemondott hivataláról, annélkül, hogy bárminemű nyugdíjra igényt tartott volna. Polgártársai akkor választották meg Nagybecskerek városának tanácsnokává, mely állásban azonban csak rövid ideig maradt, a mennyiben kiment Baráczházára, hogy gazdaságát vezesse. Munkásságát azonban csak kevés siker koronázta s rövid idő múlva ismét kénytelen volt hivatalt vállalni. Közgyámja lett a városnak, kevéssel utána pedig újból tanácsnoka s mint ilyen szolgált

A leány arcát gyöngye pir futotta el egy pillanatra — az volt a válasz.

— Hogy hívják a szeretődöt?

A haldokló összevonta szemöldökeit.

— Azt nem mondom meg.

— Czibil volt?

— Nem.

— Baka?

A leány szemében büszkeség csillant föl.

— Nem baka — huszár.

— Melyik századnál szolgált?

— Azt már nem mondom meg.

A rendőrbiztos megint csak szigorura fogta a dolgot:

— Mordizomadt! Hivatalosan felszólítalak, hogy megmond. Másképp becukattunk!

A leány bágyadtan mosolygott. Nem félt már ő az ilyen fenyegetéstől!

A rendőrbiztos most már fufanghoz fordult. Nyájas hangot kezdett:

— Nézd, kis leányom: ez mégsem járja, hogy az a cudar így halálba kergetett. Mond meg a nevét, ugyan meglakoltatjuk a bitangot.

Az isteni Sarolta itt biztos, hogy nem állotta volna meg egy nagy monológ nélkül. Ropant hatása lett volna az ilyesminek. De Kerekes Orsi csak egy könyörgő pillantást vetett reánk, azután behunyta szemét. Elaludt. Vagy tán elájult. A nagy jelenetek vége.

Az orvos, a ki lekísért bennünket, mondta, hogy ez az utolsó álma. Ruggelre vége.

A kocsiiban aztán elgondolkoztam a szegény Kerekes Orsien, a ki ime szintén megcsinálta az ő egyszerű tragédiájának nagy jelenetét, kevesebb vonaglással, zokogással, de nem is várta utána pezsgős vacsora. Ha várta volna, ő is stilszerűbben rendezte volna vergődését.

egészen 1895-ig a midőn előhaladott kora miatt nyugdíjba ment. Hátralévő napjait mint ügyvéd töltötte Nagybecskereken teljes visszavonultságban és sűrűn betegeskedve, míg a halál tegnap megváltotta szenvedéseitől. Dimitrievics György 1848-ban nagy szerepet játszott a délvidék politikai életében, ismételtelen vezére volt a szerbeknek, az ő szavát vakon követte sok ezer ember. Különösen nagy volt a tekintélye a nagybecskereki szerbek között, kik ismételtelen megválasztották a gk. hitközség elnökévé. Nagybecskereken szerény, előzékeny modora, általán elismert tisztakezűsége és kötelességtudása miatt köztiszteltetben állott Dimitrievics György s a sok nehéz napot átélte férfit elhalálozása városzerte őszinte igaz részvétet kelt.

— **Érettségi a kereskedelmiben.** A nagybecskereki felsőkereskedelmi iskolában szombaton délután hirdették ki az érettségi vizsgálat eredményét, mely szerint tiszta jeles Feldmann Gábor, jók: Deutsch Ernő, Deutsch József, Kempler Ernő, Kanitz Andor, Moczics Sándor, Stern Izidor, Zsolnay Adám. Egyszerűen éret 8, szeptemberben javító vizsgát tesz egy tantárgyból egy, kettőből 5. Egy évre nem vetettek senkit sem vissza. A miniszteri biztosok rendkívül meg voltak elégedve a sikerrel, a mi jórészt Knyaskó Lajos igazgató és a jeles tanári kar érdeme.

— **A községi közigazgatási tanfolyam.** A „Torontál” olvasói bizonyára tudni fogják már, hogy a miniszterelnök, illetve belügyminiszter által az országgyűléshez e tárgyban beterjesztett törvényjavaslatot a Ház általánosságban és részleteiben is elfogadta és hogy a felette fontos tanfolyamok közül egyet Nagybecskereken is felállítanak. Nem lesz talán felesleges, ha megismertetjük egyuttal e tanfolyamra nézve ugyan csak a belügyminiszter által már kidolgozott végrehajtási rendeletet, melynek tartalma a következő:

„A tanfolyam csak egy évből fog állni. egyelőre internátusok felállítása nincs tervbe véve, hanem felállítatik 8, esetleg 10 tanfolyam az ország különböző részeiben bejáró hallgatókkal.

A tandíj 40 korona lesz fejenként. A szegényebb tanulók tandíjelengedésben, esetleg ösztöndíjban is részesülnek. Erre minden tanfolyamnál 3000 korona bocsátatik rendelkezésre.

A tanfolyam tárgyai: I. félév. Magyar tételes közjog és közigazgatási jog. A magyar egyházjog alapjai és az állami anyakönyvvezetés. A magyar büntetőjog elemei és a büntető eljárás. Tételes magyar magánjog. (Erdélyben még az osztrák jog is, miután itt az még érvényben van.) Telekkönyvi rendtartás. Csőd, váltó és kereskedelmi jog alapjai.

II. félév. Pénzügytan és pénzügyi jog alapjai. Közgazdasági igazgatás. Véderő. Katonai karhatalom. Állami számvitel. Községi statisztika és ügykezelés.

A képviselőház közigazgatási bizottságában többen, különösen Ivánka Oszkár felvetette, hogy az anyag nem sok-e egy évre és nem kellene-e két évi tanfolyamot berendezni. De a miniszterelnök az egy év mellett foglalt állást és csak ha ez kevésnek bizonyulna, akkor térnek át két évre.

— **Katonahangverseny.** A szegedi honvédeknek, a mely jelenleg Nagybecskereken tartózkodik, hogy közreműködjék a szerb nemzeti színház opera-előadásain, holnap, kedden délután 5 órától hétig valószínűleg hangversenyt rendez a kaszinókertben.

— **Viharok.** A délvidéken immár két hét óta, hol itt, hol amott van egy-egy vihar, felhőszakadás, vagy jégeső. Billéden, Gyertyámoson és Arad környékén óriási viharok és valóságos jégesős felhőszakadások jártak. Szakálházát és környékét tegnapelőtt délután tisztelte meg egy újabb vihar, valóságos kis felhőszakadás, a mely jégesővel nyert szomorú változatosságot.

— **Filloxera-zárlat.** Torontálvármegye nagy kikindai járásába tartozó Nákófalva község szőlőiben a filloxera jelenléte megállapítván, nevezett község határát a földművelésügyi miniszter zár alá helyezte.

— **A gyermekek réme.** Pancsováról jelentik, hogy a kanyaró, a gyermekek félelmes réme, ott még folyton tart és egymásután dönti ágyba a kicsinyeket. Jelenleg 20 házban 32 kanyaróbeteg gyermeket ápolnak.

— **Egy régi vasút-ügy.** Nagyszentmiklósról írják, hogy az ottani képviselő testületben tegnapelőtt került tárgyalás alá a hódmezővásárhely-nagy-szent miklósi vasut létesítésére szükséges hozzájárulás meghatározása és a határozathozatal abban a kérdésben, hogy a torontálmegyei érdekelt községek és közöttük Nagy-Szent-Miklós is hajlandók-e külön érdekeltséggéként már megalakult érdekelttséghez csatlakozni. A képviselőtestület nagy szótöbbséggel elhatározta, hogy az érdekelttségbe lép a maga részéről 200.000 korona erejéig törzsrésztvényeket jegyez és ez összegből az érdekeltség által kívánt 5000 koronából reá eső hányadot az előmunkálati költségekre megadja. Egyuttal az érdekeltség által fenntartott tagsági helyre a maga részéről dr. Jeszenszky Géza képviselőtestületi tagot választotta meg. Hasonló határozatokat fog hozni minden valószínűség szerint a két Csanád (szerb és német) községe is és így megalakul a torontálmegyei érdekeltség, a mi által a vasut létesítésének ügye mindenesetre egy nagy lépést tesz előre.

— **Hirdetési bélyeg.** A hirdetési bélyeg és ezzel együtt a plakát, valamint a naptárbélyeg megszüntetéséről szóló törvénycikk megnyerte a királyi szentesítést. Julius hónap elsőjétől kezdve semmiféle beiktatás után, sem hirdetés, sem közlemény, sem apróhirdetés után a szokásos 30 krajcáros bélyegilletéket megfizetni nem kell; a hirdetmények, plakátok, az utcán osztogatott reklámecédulák, újságmelléletek után eddig beszedett egy és kétkrajcáros bélyegilletéket sem, végre a naptárbélyeg is megszűnik és pedig az 1901. évre szóló naptárak már az 1900. év folyamán alatt bélyegtelenül kiadhatók és árba bocsáthatók. Ezzel az ipari és kereskedelmi hirdetés céljaira felszabadult teljesen a publicitásnak hatalmas ereje, amely megbecsülhetetlen szolgáltatást tesz minden vállalkozásnak.

— **Tornászó leányok.** Dekadensek vagyunk a legnagyobb mértékben és a hangulatot, meg a poézist örömet engedjük el egy csipetnyi rideg valóságért. Pedig hát az igazi élet még korántsem áll folytonos realitásokból és az illúzióknak még mindig akad köztünk híve. Ilyen illúzióknak volt része azoknak, a kik szombaton délután végignézték a Miasszonyunkról nevezett iskolánövérnek nagybecskereki tanintézetének tornavizsgáját. Hangulatos, kedves, poétikus délután volt ez. Osztályonként vonultak fel a szürke ruhás, pirosan paszomátozott ruhájú lányok. Körös-körül a zárda udvarán a gondos mamák és büszke papák nézték a lányok egyenletes, katonás gyakorlatait és a mikor megkezdődött a játék érdekes sorozata, aggódva lesték, hogy nem esik-e el valamelyik kipirult mádi az udvar talaján? Azután folyt a tornászó száz módja mindenféle változatban, míg leszállt az alkonyat s szétszórt a diszes közönség is... Ime a modernség élő ellentétei. Abrándos hancurozásban kipirult leánykák, a kiknek kielégíti vágyakozását ez a naiv szórakozás. Üde kis virágok, a melyeket még nem lankasztott el a nap perzselő forrósága. Artatlan, boldog gyermekek, a kik még nem az idegeikkel, hanem a szívükkel élnek.

— **Még egy katonaszökevény.** Szerbiában úgy látszik csak fejlődik az a katonai szellem, a mely a legénységet szökésre kényszeríti. A jó Isten a megmondhatója, mennyien menekülnek dél felé, mi csak azokat tudjuk ellenőrizni, a kik a mi hazánk területét tekintik menedék-helynek. Így Markovics Luka a napokban áteselnakázott Pancsovára és felcsapott magyar állampolgárnak.

— **A kitett gyermek.** Megemlékeztünk róla, hogy a nagybecskereki rendőrség keres egy anyát, aki kitett gyermekét. A gyönyörű három hónapos kis gyermek megtetszett egy derék vasuti munkásnak s örökbe fogadta, mire ma aztán előkerült az anya. Brancsityev Ljubicianak hívják, neje Topavicski Rada elleméri földművesnek, de már két éve elhagyta férjét s egészen a legutóbbi napokig Pohucski Zsiva eleméri földművesrel állt. Ettől való a kis gyermek is, akit az utszélén elhagyott. Az anya, bár csak még 20 éves, de teljesen elzüllött kinézésű, nemcsak testileg, de lelkileg is; fogalma sincs tettének borzasztóságáról, a mennyiben azt egész természetesen találja. Mikor közölték vele, hogy akadt már gyermekének gondviselője, egész egykedvűen

mondta, hogy nem bánja. Az asszony, ugy lát-szik, nem egészen beszámítható, fogyatékos erkölcsi világa és állatias érzelmei készítették gyermekének kitévésére, akit a véletlen mentett meg az életnek. A bűnös asszonyt átkisérték a nagybecskereki ügyészséghez.

— Feltört persely. Mokrinból jelentik, hogy tegnapelőtt Zseberszki János tanyai lakos Baity Mita és Milivoj fiatal suhancokat tetten érte, amikor az országútszéli fészület perselyét feltörték. A mint a fiatalok észrevették a tettüket, és hogy a perselyben volt 18 korona 30 fillér kegyeletes adomány egy részét a kocsmában elmulatták.

KÖZGAZDASÁG.

Lódíjazás.

Nagybecskerek, június 18.

Mozgalmas kép tárult föl tegnap reggel a vásártéren, a cédulához előtt való térségen, ahol 230 darab lovat vezettek körben, amelyeket a szügyükre erősített sorszám szerint egyenkint vezettek a bizottság elé, amely osztályozta őket.

A bizottság elnökei Bottka Béla és dr. Grandjean József, tagjai Wagner örnagy, Döhrmann százados, Láng cs. k. katonai állatorvos, dr. Magyar Károly, dr. Perisics Zoltán, Marton Andor, Rehák Béla, báró Pachtenkirch Oszkár, Bauer Henrik, Tarnay Ferenc, Fülep György, Gyukics Jóca, Weiterschan Mihály és Weiterschan Jakab voltak.

A rendezés körül fáradhatatlanul buzgólkodtak: Marton Andor gazd. egyesületi titkár, Rehák Béla és Jakabházy Béla, továbbá Tóth János mentelep-i örmester, aki az elővezetés körül igen hasznos szolgálásokat tett.

Pont kilenc órakor dr. Grandjean József polgármester rövid megnyitó beszéde után megkezdődött a lovak elővezetése. A három csoportba sorozott 230 lovat a bizottság egyenkint szakértőleg megvizsgálta s mire készen lett a bírálattal és a bírálati eredmények kihirdetésével, d. u. 2 óra is elmúlt.

Igen sokan voltak a gazdák közül, akik előre bejelentették, hogy lovaikkal csak azért jöttek a lódíjazásra, hogy mások is elismerjék azok kitűnő voltát, de díjakra egyáltalában nem reflektálnak. Ezek dicsérő okleveleket kaptak. Neveiket csak lapunk holnapi számában hozhatjuk.

Díjakat nyertek:

Az I. csoportban: (Csikós kancák.)

- I. díjat Mixich Jankó Stevin Horvát-Kécsa.
- II. „ Kokron János Német-Ellemér.
- III. „ Steyer István Nagybecskerek.
- IV. „ Rörich Péter Nagybecskerek.
- V. „ Mixich Lénárt Horvát-Kécsa.
- VI. „ Bánvagh Péter Nagybecskerek.
- VII. „ Kollárov Gáca Nagybecskerek.
- VIII. „ Rossz Adám Német-Ellemér.
- IX. „ Bohn József Nagybecskerek.
- X. „ Bohn János Lázárföld.
- XI. „ Steigerwald József Katalinfalva.
- XII. „ Bakalov Mita Nagybecskerek.
- XIII. „ Gyömbér Mihály Nagybecskerek.

A II. csoportban. (3 éves kancák.)

- I. díjat Krumenacker János Nagybecskerek.
- II. „ Rörich Péter. Nagybecskerek.

A III. csoportban: (1—2 éves csikók.)

- I. díjat Mixich Jankó Stevin Horváth Kécsa.
- II. „ Rörich Péter Nagybecskerek.
- III. „ Pfenfő Ferenc Lázárföld.
- IV. „ Joksics Péter „
- V. „ Schmidt Jakab Nagybecskerek.
- VI. „ Daity Viáda „
- VII. „ Steyer István „
- VIII. „ Prém József Lázárföld.
- IX. „ Maximov Pera Nagybecskerek.
- X. „ Grozdán Steva „
- XI. „ Illia János „
- XII. „ Rossz Adám Német-Ellemér.

A díjat nyert gazdák mindjárt a helyszínen megkapták a kormány és a város által folyósi-

tott díjakat csengő koronákban. A rendelkezésre állott összeg lehetővé tette, hogy tényleg több díjat lehetett folyósítani, mint a felhívási hirdetményben közölve volt.

A jelen voltak azzal a tudattal oszlottak szét, hogy a nagybecskereki és a környékbeli loanyag évről-évre javul, amiről különösen az idei lódíjazás győzhetett meg mindenkit, midőn is az elővezetett 230 ló közül egyik szebb volt, mint a másik.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június 18-án

Budapest, június 18. (A „Torontál“ ered. táv.) A képviselőház mai ülésén Apáthy bemutatta az összeférhetetlenségi bizottság jelentését Ugron Gábor ügyében, a mit a Ház tudomásul vett.

Széll Kálmán miniszterelnök kéri ezután, hogy a Ház előtt fekvő javaslatokat csak az összes tárgyalják. A kvóta tárgyalása a Reichsrath szünetelése következtében most ugys céltalan volna. Ezután válaszol Kossuth Ferenc interpellációjára a kínai ügyben s kijelenti, hogy a követség, a konzulok és az alattvalók védelmére kellett egy kis magyar csapatot Kinába küldeni, hol egyébként is vannak bizonyos kereskedelmi érdekeink.

A hatalmak megegyeztek abban, hogy ottani hajóikról kisebb-nagyobb csapatokat nemzetközi védőcsapatokká egyesítik s ez alól a Monarcha sem vonhatta ki magát. Huszonöt emberből álló csapatunk csatlakozott a hatalmak csapataihoz; nem a zavargások leverése miatt, hanem az alattvalók védelmére.

A Ház és maga Kossuth Ferenc is tudomásul veszik a miniszterelnök válaszát.

Ülés végén Széll miniszterelnök visszavonta a kvótajavaslatot.

A Ház szünete.

Budapest, június 18. (A „Torontál“ ered. táv.) A képviselőház üléseit határozattal, tehát nem királyi kézírattal, október hó 8-ig elnapolta.

Országos kereskedelmi kongresszus.

Budapest, június 18. (A „Torontál“ ered. táv.) A Miskolcon tartandó harmadik országos kereskedelmi kongresszus előkészítő bizottsága ma délelőtt ülést tartott Weiner Miksa (Szeged) elnöklelte alatt a budapesti kereskedelmi- és iparkamarában. Az elnöki megnyitó beszéd után, amely főképen a kereskedők szervezkedésének fontosságára utalt, a bizottság elhatározta, hogy a kongresszust szeptember hónap 16. és 17. napjain tartja meg Miskolcon. Azután hosszabb vitával megállapították a kongresszus napirendjét.

A svéd király Párisban

Budapest, június 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból jelentik, hogy Oszkár svéd király tegnap utazott el. Loubet elnök megjelent a pályaudvaron a király üdvözlésére.

A berlini nagykövet Bécsben.

Budapest, június 18. (A „Torontál“ ered. táv.) Bécsből jelentik, hogy Szögyén-Marich berlini nagykövet ma oda érkezett.

A meggyilkolt nagykövet. (?)

Budapest, június 18. (A „Torontál“ ered. táv.) Berlinből telegrafálják, hogy ott hivatalosan mit sem tudnak a pekingi német nagykövet meggyilkoltatásáról.

Nationalisták verekedése.

Budapest, június 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból jelentik: Egy tegnap este rendezett nationalisták lakoma után verekedés támadt, mely alkalommal egy ember revolverlövés által karján megsebesült, Dubue községtanácsos pedig késszurás által könnyen megsebesült.

Ostromállapot Bulgáriában.

Budapest, június 18. (A „Torontál“ ered. távirata.) Szófiából jelentik: A várnai kerületben történt parasztzavargások következtében a várnai és kumlai kerületekben kihirdették az ostromállapotot.

A párisi katasztrófa.

Budapest, június 18. (A „Torontál“ ered. táv.) Párisból jelentik, hogy a szombati katasztrófa következtében 3 ember haldoklik.

Krüger főhadiszállása.

Budapest, június 18. (A „Torontál“ eredeti táv.) Laurenzo-Marquezból jelentik: Krüger áthelyezte főhadiszállását Alkmarba.

A kínai keresztényüldözés.

Budapest, június 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londouból jelentik: Kobeből érkezik a híre, hogy Japán 3000 embert küld Kinába. Kantschunban már megkezdődtek az apró csatározások, Kweisienben pedig 5000 fölkelő gyűlt egybe.

Budapest, június 18. (A „Torontál“ ered. távirata.) Pekingből telegrafálják, hogy ott az éjjel komoly idegenellenes zavargások voltak. A város keleti részében sok épületet fölgujtottak s több száz keresztény kínait megöltek.

Budapest, június 18. (A „Torontál“ ered. távirata.) Berlinből jelentik: Bingtonból telegrafálják, hogy a német cirkáló hajóraj felváltó legénysége ma oda érkezett és tovább ment Takuba, a hol egyébként harc folyik a kínai erődök és a hatalmak hadihajói között.

Budapest, június 18. (A „Torontál“ ered. táv.) Másik berlini telegramm jelenti, hogy Csüdin német konzul sürgönye szerint egy japán torpedó hajó a követségek elfoglalását jelenti.

Budapest, június 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Sanghaiból jelentik, hogy 10.000 kínai katoná a boxerekhez csatlakozott.

Budapesti gabonatárja.

Budapest, 1900. június 18.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kís	50 kilogr. ára		kís	50 kilogr. ára		
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig	
Bánsági	6	76	7.35	7.50	80	7.80	7.95
Tiszavidéki	„	76	7.45	7.80	80	7.85	8.05
Pestvidéki	„	75	7.20	7.40	80	7.75	7.90
Bácskei	„	76	0.	0.	80	0.	0.

		kís		kís	
Roza	uj	elsőrendű	70—72	6.80	6.95
„	„	másodrendű	—	6.60	6.75
Árpa	„	takarmány	60—62	5.90	6.10
„	„	égetni való	62—64	5.60	5.80
„	„	sőrfőzésre való	64—66	0.	0.
Zab	„	—	39—41	5.45	5.55
Tengeri	ó	bánsági	—	5.55	5.70
„	„	másnémet	—	0.	0.

Határidő-üzlet.

Budapest, június 18. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Buzában a kínálat ki-elégítő, a malmok tartózkodnak. Kötöttett: Buzsa októberre . . . . . 7.78—7.79
Rozs „ . . . . . 6.83—6.84
Zab „ . . . . . 5.12—5.13
Tengeri júliusra . . . . . 5.69—5.70
„ októberre . . . . . 4.87—4.88
Repece augusztusra . . . . . 13.00—13.00

VASUT-ÜGY.

Torontáli helyi érdekű vasutak.

487. D/2. szám 1900.

42

Hirdetmény.

Értesítjük a t.-c. közönséget, hogy f. évi június hó 28-án d. e 9 órakor Nagy-Becskerek-Bégapart állomásunk raktári helyiségében a kézbesíthetetlen számszeles árúk és talált tárgyak nyilvános árverés alá bocsájtatnak, mely árveréshez a venni szándékozó t.-c. közönséget ezennel tisztelettel meghívjuk.

Nagy-Becskerek, 1900. június hó.

Az üzletigazgatóság.

VASUT-ÜGYEK.

15967. I/1900. szám.

Magy. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Aradon.**Pályázati hirdetmény.**

A magy. kir. államvasutak Gyulafehérvár állomásán lévő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1901. évi január hó 1 vel kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át vagyis 1903. évi december hó 31-ig.

A bérleti feltételek a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

Az I kor. bélyeggel ellátott és „ajánlat gyulafehérvári pályavendéglő bérletre“ feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1900. évi július hó 3-án déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános igazgatási (I.) osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 100 azaz egyszáz kor. készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi július hó 2-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő. Az értékpapírok számításánál a budapesti illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb utolsó napi árfolyammal, de soha névértéken felül.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1900. évi június hóban.

Az üzletvezetősége
(Utánnomás nem díjazatik.)

65940/1900. szám.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak budapesti északi főműhelyében lévő munkás vendéglőnek (kantinnak) és a hozzá tartozó vendéglős-lakásnak 1900. augusztus hó 1-től számított öt évre leendő bérbeadására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

Az említett műhelyben körülbelül 1500 munkás dolgozik; a vendéglő-helyiség a magy. kir. államvasutak részéről el van látva a legszükségesebb berendezési tárgyakkal.

A feltételek a pályázati határidő lejártáig naponként 8—2 óráig az igazgatóság vezértitkárságában (VI. Andrássy ut. 75. sz. I. emelet) és a m. á. v. északi főműhelyének főnökségénél (Kőbányai ut) díjtalanul átvehetők, vagy posta útján is megszerezhetők.

Az ajánlatok lepecsételve és „Ajánlat a 65940/1900. számhoz budapesti északi főműhely vendéglő bérletére“ 1900. évi június hó 20-ának déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak vezértitkárságának adandók át, vagy oda posta útján küldendők meg.

Az ajánlathoz ajánlattevő a feltételek egy példányát kellően kitöltve csatolni tartozik.

A csatolt feltételek ajánlattevő által két tanu előttemezése mellett irandók alá és ajánlattevő az ajánlatban azt is tartozik kijelenteni, hogy a feltételeket ismeri és mindenben elfogadja.

Bánatpénzül a felajánlott bérösszegnek legalább 10%-a készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1900. év június hó 19-ének déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak főpénztáránál leteendő. Az ajánlatban ennek megtörténte a letéti-jegy számának kitüntetése mellett megemlítendő, de a letéti-jegy nem csatolandó.

Nem kellően kiállított, vagy olyan ajánlatok, melyek a kitűzött határidő lejártá után érkeznek, vagy végre azok, melyekre nézve a bánatpénz nem tétetett le, figyelembe nem vétetnek.

Minden ajánlattevő ajánlatával a pályázat eldöntéséig kötelezettségben marad. A magy. kir. államvasutak igazgatósága azonban fentartja magának azt a jogot, hogy az ajánlattevők közt minden megszorítás nélkül tetszése szerint szabadon választhasson, esetleg újabb ajánlati tárgyalást hirdethessen.

Budapest, 1900. május hó 15-én.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

HIRDETÉSEK.

Torontálvármegye bánlakai járás szolgabíró-sága.

7556. B. 1900.

568—2.2

Pályázati hirdetmény.

A Partos községben megüriült szülésznői állás betöltésére, melynek évi 200 korona fizetés s szülési eseteknél a községben nappal 60 fillér, éjjel 1 korona; a tanyákon a fél által nyújtandó szabad fuvar s nappal 1 korona, éjjel 1 korona 60 fillér látogatási díjjal van egybekötve, ezennel pályázatot nyitok.

Felhivatnak pályázók, hogy szabályszerűen szerelt kérvényeiket hozzám folyó hó 29-éig benyújtsák, mivel az elkészen beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Bánlak, 1900. évi június hó 11-én.

Hauser,
főszolgabíró.

**A nagybecskereki Lloyd-társulat
ez idei közgyűlését**

1900. évi július hó 1-én d. e. 11 órakor
következő tárgysorozattal tartja meg:

1. Elnöki megnyitó és két hitelesítő tag kijelölése.

2. Az évi jelentés, zárszámadásoknak mérleg előterjesztése és felmentvény megadása.

3. Az 1900. évi költségvetés.

4. Esetleges indítványok.

Kelt Nagybecskereken, 1900. évi június hó 16-án.

A nagybecskereki Lloyd-társulat:

Dr. Pollák Győző,
titkár.

572—1.1

Steinitzer Gáza,
elnök.

Ilánca község előljárósága.

1694. kig. szám. 1900.

569—3.2

Hirdetmény.

Ilánca község előljárósága közhírre teszi, hogy területén három tinó van gazdátlanul és pedig:

1. Egy 1 éves szürke, hátul jobb combján ^{XI}/₂₉ bélyeggel, értéke 30 korona;

2. egy 1 éves daruszörü, h. j. ^{XI}/₂₉ bélyegü tinó, értéke 50 korona és

3. egy 1 éves daruszörü, h. j. ^{XI}/₂₁ bélyeggel ellátott 50 korona értékű tinó.

Felhivatnak az igazolt tulajdonosok, hogy ezen állatok átvétele végett ezen előljáróságnál folyó évi június hó 30-ig jelentkezhessenek, mert ellenkező esetben azok 1900. évi július hó 1-ső napján délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen eladatni fognak.

Kelt Ilánecán, 1900. évi június 4-én.

Mijatov,
jegyző.

Bogojev,
h. bíró.

Torontálvármegye alispánjától.

24617 szám. 1900.

567—3.3

Hirdetmény.

A nagyikindai közközház-nál az élelmezés biztosítani kívánatik, felhivatnak mindazok, kik a jelzett kórház élelmezését folyó évi július hó 15-től elvállalni óhajtják, hogy egy korona bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat 200 korona, azaz: kétszáz korona kötpénz kíséretében folyó évi július hó első napjaig Torontálvármegye alispáni hivatalánál annál is inkább benyújtsák, mivel később beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A szerződési feltételek, valamint az adagokért egységárak az alispáni hivatal kórházügyi előadójánál a hivatalos órák alatt megtudhatók, az élelmezés időtartama három évre állapították meg, köteles leendő az élelmezési vállalkozó a szerződés megkötése után 800 kor., azaz: nyolcszáz koronát készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban, esetleg valamely jó hitellű takarékpénztár betéti könyvecskéjét óvadék fejében a vármegyei főpénztárban elhelyezni.

Nagybecskereken, 1900. június hó 12-én.

Alispán távol:
Botka,
főjegyző.

HIRDETÉSEK

felvétetnek

a „TORONTÁL“ kiadóhivatalában.